

KOE HALA-FONONGA KIHE TUI

Koe ha 'ae kainga 'ae fono moe tui? Koe ha hona fatongia kihe palani fai fakamo'ui? Koe ha nai 'ae 'uhinga koia, 'ihe malumalu 'oe fono? 'Oku 'ikai nai toe 'aonga 'ae fono ia hili 'etau tali koia 'a Kalaisi 'ihe tui?

**Koe fono moe tala'ofa.
Kaletia 3:21.**

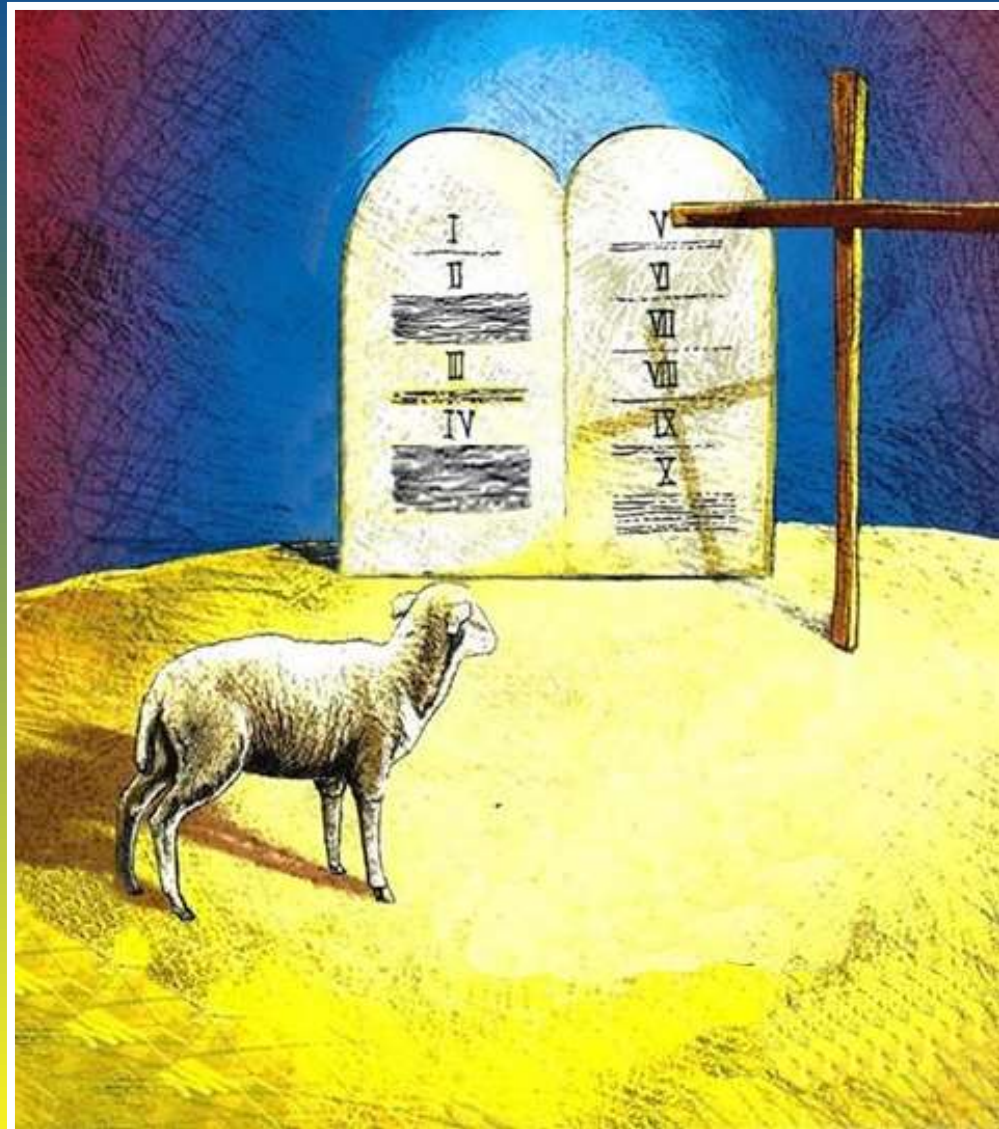
Tuku Pilisone pea loka 'ihe malumalu 'oe fono. Kaletia 3:22-23.

**Koe fono ko hotau faiako.
Kaletia 3:24.**

**Koe fono, hili 'ae tui.
Kaletia 3:25.**

KOE FONNO PEA MOE TALA'OFA

“Pea ka koia, pea
'oku kau pehe 'ae
fono moe ngaahi
tala'ofa 'ae
'Otua? 'Ikai
'aupito: he ka ne
fokotu'u ha fono
'e fa'a foaki 'ae
mo'ui, pehe 'e
hoko mo'oni 'ae
fakatonuhia 'ihe
fono koia.”

(Kaletia 3:21)

Na'e malu'i 'e Paula 'ae taumu'a
fisifisimu'a koia 'ae tala'ofa ('ae tali
'a Kalaisi 'ihe tui) fungani 'ihe lao,
na'e 'ikai tene pehe 'oku 'ikai toe
fiema'u e fono ia.

Koe fatongia 'oe tui moe fono
'okuna kehekehe 'ihe palani
faifakamo'ui.

Na'e fakakaukau 'ae kau Falesi ia, 'e
malava 'ehe fono 'o 'omai 'ae
mo'ui, he na'e tohi 'o pehe, koe
tangata “kuopau kene mo'ui fai
pau kiai” (Levitiko 18:5).

Ka 'oku 'ikai malava 'ehe fono kene
'oatu ha mo'ui fakalaumalie, ka koe
'Otua pe taha 'ia Kalaisi.

Koe 'uhinga ia hono hanga 'e Paula
'o fakamatala 'ae fatongia 'ae fono
'i he'etau mo'ui.

TUKU PILISONE PEA LOKA 'IHE MALUMALU 'OE FONO

"Ka 'oku fakaha 'ehe tohi kuo mo'ulaloa kotoape kihe angahala, koe'uhi ke foaki ai 'ae tala'ofa 'ihe tui kia Sisu Kalaisi kiate kinautolu 'oku tui. Ka 'ihe he'eki hoko mai 'ae tui, na'e mo'ua 'akinautolu 'o mo'ulaloa 'ihe fono, 'o mo'ua kihe tui 'aia 'e toki fakaha 'amui." (Kaletia 3:22-23)

Pehe 'e Paula koe kau Siu na'a nau 'ihe "malumalu 'oe fono" kimu'a he ha'u 'a Sisu. Koe fakamatalani 'e malava ke 'ihe founga 'e ua hono mahino'i.

Ko'ete 'ihe malumalu 'oe fono koha faingamalie ia kihe mo'ui (Kaletia 4:21).

Ko'ete 'ihe malumalu 'oe fono 'o hange kuone ma'u tangia kita koe'uhi ko'ete ngaahi angahala (Kaletia 3:10; Loma 6:14-15).

Koe fono 'oku hange ia koha sela pe 'ofisa polisi 'okune puke 'o fakahu popula kita pe ko kinautolu 'oku nau maumau'i 'ae fono pea pau, ko mate honoau iku'anga koe'uhi ko'enau ngaahi angahala.

TUKU PILISONE PEA LOKA 'IHE MALUMALU 'OE FONO

“Ka 'oku fakaha 'ehe tohi kuo mo'ulaloa kotoape kihe angahala, koe'uhi ke foaki ai 'ae tala'ofa 'ihe tui kia Sisu Kalaisi kiate kinautolu 'oku tui. Ka 'ihe he'eki hoko mai 'ae tui, na'e mo'ua 'akinautolu 'o mo'ulaloa 'ihe fono, 'o mo'ua kihe tui 'aia 'e toki fakaha 'amui.” (Kaletia 3:22-23)

‘Oku malava pe ketau ma’u ha ‘uhinga lelei ‘oe fo’i lea ko’eni koe “tapu’i” moe “tuku pilisone”

- ❖ **TAPU’I:** Malu’i pe loka (Filipai 4:7; 1 Pita 1:5)
- ❖ **TUKU PILISONE:** Fakatahataha’i, malu (Luke 5:6; Loma 11:32)

Koe fono ‘oku ‘ikai koha fakamala’ia, ka koe taapuaki. ‘Oku ne tuhu’i pau mai ‘ae me’a ‘oku ui koe angahala pea ‘okune fofoa’i mai ko Kalaisi pe taha ‘ae hala kihe mo’ui (‘ihe feilaulau). Na’e malu’i ‘ehe fono ‘a ‘Isilelei mei he fefa’uhi pe feohi ne mei tataki kinautolu kiha ‘auha fakamolale pe fakafisikale.

KOE FONO KO HOTAU FAIAKO

“Pea koia koho tau takiaki'i 'ae fono kia Kalaisi, koe'uhi ke fakatonuhia 'akitautolu 'ehe tui.” (Kaletia 3:24)

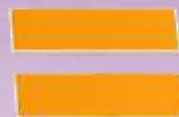
Koe ako 'ae fanau 'ihe 'enau tutupu hake 'oku pule'i mo tataki kinautolu 'ehe Faiako. Koe akoni tene fakakakato kotoa 'ae ngaahi fiema'u 'oe mo'ui pea kau kiai moha ngaahi fakatokanga moe tautea 'ihe taimi 'oku talangata'a ai 'ae fanau.

Koe ha nai 'uhinga na'e hoko ai 'ae fono koe faiako?

'Okune ako mai mo fakamahino mai 'ae me'a 'oku ui koe angahala.

'Oku ne fakatokanga mo fakamahino mai koe kau angahala kitautolu

'Oku ne tataki tautolu kia Kalaisi koe hala pe taha kihe mo'ui

Koe fono na'e foaki mai ia ke tuhu'i mahino 'ae angahala pea ke fakamo'ui.

KOE FONNO, HILI 'A 'ETE TUI

"Kae hili 'ae hoko mai 'ae tui, 'oku 'ikai tetau kei mo'ulaloa kiha takiaki'i." (Kaletia 3:25)

'Oku fakahaofi kitautolu 'e Kalaisi mei he fakamala'ia 'ae fonno peane tohi 'Ene fonno 'i hotau ngaahi loto (Hepelu 8:10).

Koe ha nai hono 'uhinga?

Kuo fai hotau fakamolemolea, 'oku 'ikai ketau kei 'ihe malumalu pe koe fakamala'ia 'oe fonno, ka 'ihe malumalu 'oe kelesi (Loma 6:14)

Kuo tohi 'ae fonno 'i hotau ngaahi loto, pea 'oku tau fakaha 'eni 'ihe taimi 'oku ha atu ai 'ae 'ulungaanga 'a Sisu 'ihe'etau ngaahi mo'ui, he ko hono 'ulungaanga 'ae fonno (Matiu 5-7).

Koe ha 'etau tali ki hono tohi 'ehe 'Otua 'a 'Ene fonno 'i hotau ngaahi loto?

“Oku ‘ikai totonu ketau sio kihe fono, ‘ae fekau ‘e holongofulu mei ha tu’unga hange ‘okune fakangata faka’aufuli, pe mei ha tu’unga ‘oe ‘alo’ofa. Ka mei hono fakangatangata ‘ae pau koia ‘ae fiefia ‘ihe talangofua. He ‘oku tau ma’u ‘eni ‘ia Kalaisi, ‘oku ne ngaue ‘i loto ‘ia tekitautilu ki hono fakahaohaoa’i hotau anga ‘aia tene ‘omi ‘ae fiefia kiate kitautilu ‘ihe mo’ui ta’engata. Koe talangofua, koe holisi malu ia. ‘Oku tau sio ‘o ‘ilo ‘i heni ‘ae lelei ta’efa’alaua ‘ae ‘Otua, ‘Ene fakaha kihe tangata ‘ae mo’oni ‘ae haohaoa ‘oku ‘ikai ‘aupito feliuliuaki, mo’ene kumi ta’e mamotu mai ke malu’i kitautilu mei he kovi tetau iku ai ‘o ‘auha.”